

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก่อนและหลังใช้บริการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากธนาคารออมสินสาขาแม่แตงกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจำนวน 29 กองทุน แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินน้อย (400,000-800,000 บาท) กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินปานกลาง(800,001-1,200,000 บาท) และกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินมาก (1,200,001-3,000,000 บาท) โดยทำการสอบถามประชาชนหรือรองประธานของกองทุนทั้ง 29 กองทุน สามารถสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

1) โครงสร้างของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากธนาคารออมสินสาขาแม่แตง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้ง 29 กองทุนที่ทำการศึกษาก่อตั้งมาตั้งแต่ปี 2544 ระยะเวลาการดำเนินงานรวม 11 ปี โครงสร้างการจัดวางตำแหน่งหน้าที่ของคณะกรรมการมีความคล้ายคลึงกันคือมีตำแหน่ง ประธาน รองประธาน เลขานุการ เภรัญญิก ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฝ่ายพิจารณาสินเชื่อ ฝ่ายเร่งรัดหนี้สิน และที่ปรึกษากองทุน การสรรหาคณะกรรมการมาจากการเลือกตั้งโดยให้สมาชิกลงคะแนนเสียงแบบเปิดเผยในที่ประชุม กองทุนส่วนใหญ่มีการจัดประชุม 2 ครั้งต่อปี การจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติของสมาชิกมีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบันร้อยละ 86.2 และมีการจัดทำบัญชีของกองทุนหมู่บ้านครบถ้วนถูกต้องและเป็นปัจจุบันร้อยละ 75.9 ด้านการรายงานสถานะทางการให้สมาชิกทราบจะรายงานเพียงปีละ 1 ครั้งในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีเท่านั้น และด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่เลือกช่องทางการแจ้งให้ทราบในที่ประชุมมากที่สุด

2) ด้านคณะกรรมการ

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ทำการศึกษาทั้ง 29 กองทุน ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งมาแล้วเฉลี่ย 6 ปี กรรมการได้รับความไว้วางใจให้มีบทบาทหน้าที่อื่นในชุมชนร้อยละ 62.1 โดยเป็นผู้นำกลุ่มอาชีพ อาสาสมัครหรืออื่นๆ มากที่สุด ผลตอบแทนที่ได้รับจากการดำรงตำแหน่ง

กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีการจ่ายค่าตอบแทนให้คณะกรรมการในรูปตัวเงินเป็นรายปีและมีสวัสดิการให้กรรมการเพิ่มเติมร้อยละ 82.8 และจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายปีเพียงอย่างเดียวร้อยละ 17.2 เหลือแล้วค่าตอบแทนรายปีที่จ่ายให้คณะกรรมการคิดเป็นร้อยละ 30.3 ของผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงานของกองทุน

3) ด้านสมาชิกและผลการดำเนินงาน

3.1 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินน้อย (400,000-800,000 บาท)

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านชุมชนเมืองกลุ่มที่ได้รับวงเงินน้อย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-50 ปีจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาอาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท โดยเป็นสมาชิกการศึกษาของกลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตรด้วย โดยสมาชิกมีค่าหุ้นที่ส่งชำระต่อปีเฉลี่ย 225 บาทต่อคน มีการออมเงินสัจจะเฉลี่ยเดือนละ 50 บาทต่อคน เงินค่าหุ้นสะสมเฉลี่ยอยู่ที่ 4,891 บาทต่อคน สมาชิกส่วนใหญ่ยังคงมีหนี้สินกับแหล่งเงินทุนอื่นโดยมีหนี้สินในระบบกับธนาคารมากที่สุด

การใช้บริการสินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่าสมาชิกมีการกู้ยืมเงินเฉลี่ย 2 ปีต่อครั้ง โดยได้รับเงินกู้เฉลี่ยครั้งละ 16,400 บาทอัตราดอกเบี้ยที่กองทุนเก็บจากสมาชิกอยู่ที่ร้อยละ 5.2 ต่อปี โดยสมาชิกส่วนใหญ่นำเงินทุนไปปรับปรุง หรือขยายกิจการอาชีพเดิม

สมาชิกกลุ่มมีความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อของกองทุนหมู่บ้านในภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง โดยพึงพอใจด้านการออมมากที่สุด ได้แก่ การกำหนดจำนวนเงินขั้นต่ำในการออม และเงื่อนไขการเพิ่มจำนวนเงินออม

ปัจจัยการเลือกใช้บริการสินเชื่อจากธนาคารออมสิน กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินน้อย ให้ความสำคัญในเรื่องวงเงินกู้และอัตราดอกเบี้ย โดยปัจจัยที่มีผลอันดับแรกคือ วงเงินกู้ สอดคล้องกับความต้องการ รองลงมาคือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ ความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ การได้รับคำแนะนำชักชวนจากเจ้าหน้าที่ธนาคาร และความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของธนาคารตามลำดับ

กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินน้อยได้รับเงินกู้สินเชื่อเฉลี่ยกองทุนละ 0.62 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากธนาคารอยู่ที่ร้อยละ 4.85 บาทต่อปี ชำระคืนเงินกู้เป็นรายปี วัตถุประสงค์การใช้เงินทุนมีการนำเงินทุนไปให้สมาชิกกู้ยืมทั้งหมด

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ก่อนและหลังการใช้สินเชื่อพบว่าจำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.0 จำนวนสมาชิกลดลง

ร้อยละ 1.6 เงินเพิ่มทุนระยะที่สองได้รับลดลงร้อยละ 29.4 ส่วนเงินเพิ่มทุน AAA เพิ่มขึ้นร้อยละ 200.0 เงินสะสมจากผลกำไรของกองทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.0 เงินประกันความเสี่ยงสะสมเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.3 เงินออมสัจจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.0 เงินค่าหุ้นสมาชิกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.0 รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้ซึ่งเป็นรายได้หลักในการประกอบการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.0 และผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งส่วนใหญ่มาจาก รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้และดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.7 ในส่วนของหนี้ค้างชำระที่เกิดขึ้นกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพบว่ากองทุนไม่มีหนี้ค้างชำระจากสมาชิก

กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินน้อย มีความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อจากธนาคารออมสินด้านผลิตภัณฑ์เป็นอันดับแรก ได้แก่ วงเงินที่ได้รับอนุมัติ ขั้นตอนในการขอสินเชื่อ และความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ รองลงมา คือ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด และด้านราคา ตามลำดับ

3.2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินปานกลาง (800,001-1,200,000 บาท)

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านชุมชนเมืองกลุ่มที่ได้รับวงเงินปานกลาง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาอาชีพรับจ้างทั่วไปและค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวมีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท โดยเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์และกลุ่มแม่บ้านด้วย โดยสมาชิกมีค่าหุ้นที่ส่งชำระต่อปีเฉลี่ย 608 บาทต่อคน มีการออมเงินสัจจะเฉลี่ยเดือนละ 35 บาทต่อคน มีเงินค่าหุ้นสะสมเฉลี่ยอยู่ที่ 5,259 บาทต่อคน สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินกับแหล่งเงินทุนอื่น แสดงให้เห็นถึงการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้านสามารถช่วยให้ความเป็นอยู่ของสมาชิกดีขึ้น

การให้บริการสินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพบว่าสมาชิกมีการกู้ยืมเงินเฉลี่ย 2 ปีต่อครั้ง โดยได้รับเงินกู้เฉลี่ยครั้งละ 16,600 บาท อัตราดอกเบี้ยที่กองทุนเก็บจากสมาชิกอยู่ที่ร้อยละ 8.1 ต่อปี โดยสมาชิกส่วนใหญ่นำเงินทุนไปลงทุนประกอบอาชีพใหม่

สมาชิกมีความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อจากกองทุนหมู่บ้านภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพึงพอใจในด้านโครงสร้างและการบริหารงานมากที่สุด ได้แก่ นโยบายหรือแนวทางในการบริหารงานของกองทุน โครงสร้างและการดำเนินงานของกองทุน ความเหมาะสมของคณะกรรมการกองทุน วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสินเชื่อกับธนาคารออมสินพบว่ากลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินปานกลางให้ความสำคัญในด้านวงเงินกู้และอัตราดอกเบี้ยเป็นอันดับต้นๆ โดยปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดคืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ รองลงมาคือวงเงินกู้สอดคล้องกับความต้องการ

อันดับที่สามคือความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ อันดับที่ดีที่สุดคือการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ธนาคาร และอันดับที่ห้าคือความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของธนาคาร

พฤติกรรมการใช้สินเชื่อจากธนาคารออมสินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพบว่า กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินปานกลางได้รับเงินกู้เฉลี่ยกองทุนละ 1.07 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากธนาคารอยู่ที่ร้อยละ 4.85 บาทต่อปี ชำระคืนเงินกู้เป็นรายปี วัตถุประสงค์การใช้เงินทุนมีการนำเงินทุนไปให้สมาชิกกู้ยืมถึงร้อยละ 93.0 ที่เหลือ นำไปฝากธนาคารเพื่อรับดอกเบี้ย

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ก่อนและหลังการใช้สินเชื่อพบว่า จำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่เปลี่ยนแปลง จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.9 เงินเพิ่มทุนระยะที่สองเพิ่มขึ้นร้อยละ 233.3 ส่วนเงินทุนต่อยอด AAA ลดลงร้อยละ 20.0 เงินสะสมจากผลกำไรของกองทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.0 เงินประกันความเสี่ยงสะสมไม่เปลี่ยนแปลง เงินออมสัจจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.0 เงินค่าหุ้นสมาชิกเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.0 รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.7 และผลกำไรสุทธิเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.7 ในส่วนของหนี้ค้างชำระพบว่าแต่ละกองทุนไม่มีหนี้ค้างชำระแต่อย่างใด

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากธนาคารออมสินสาขาแม่แตงพบว่า กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินปานกลาง มีความพึงพอใจในด้านราคามาเป็นอันดับแรก ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ รองลงมาคือด้านผลิตภัณฑ์ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ธนาคารออมสิน และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ

3.3 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้รับสินเชื่อวงเงินมาก(1,200,001-3,000,000 บาท)

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านชุมชนเมืองกลุ่มที่ได้รับวงเงินมาก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา - อนุปริญญา อาชีพเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือน 5,000 - 10,000 บาท โดยเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรด้วย โดยสมาชิกมีค่าหุ้นที่ส่งชำระต่อปีเฉลี่ย 826 บาทต่อคน มีการออมเงินสัจจะเฉลี่ย 40 บาทต่อคน มีเงินค่าหุ้นสะสมเฉลี่ยอยู่ที่ 3,232 บาทต่อคนสมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้สินกับแหล่งเงินทุนอื่น โดยมากที่สุดคือมีหนี้สินในระบบกับธนาคาร

การใช้บริการสินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพบว่าสมาชิกมีการกู้ยืมเงินเฉลี่ย 2 ปีต่อครั้ง โดยได้รับเงินกู้เฉลี่ยครั้งละ 27,300 บาทอัตราดอกเบี้ยที่กองทุนเก็บจากสมาชิกอยู่ที่ร้อยละ 9.6 ต่อปีโดยสมาชิกส่วนใหญ่จะนำเงินทุนไปลงทุนประกอบอาชีพใหม่ และชำระหนี้ในระบบ

สมาชิกกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อจากกองทุนหมู่บ้าน

และชุมชนเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพึงพอใจ ด้านสินเชื่อที่ได้รับมากที่สุดได้แก่ การกำหนดเงื่อนไข/คุณสมบัติของผู้กู้ ความรวดเร็วในการพิจารณาเงินกู้ให้กับสมาชิก วิธีการในการพิจารณาเงินกู้ให้กับสมาชิก อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ จำนวนเงินกู้ที่ได้รับ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อจากธนาคารออมสินพบว่ากลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินมาก ให้น้ำหนักความสำคัญในด้านวงเงินกู้และความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อมากกว่า อัตราดอกเบี้ย โดยปัจจัยที่มีผลมากที่สุดคือ วงเงินกู้ยืมที่สอดคล้องกับความต้องการ โดยให้ความสำคัญมากที่สุดเช่นเดียวกับกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินน้อย ส่วนอันดับที่สองเป็นด้านความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ อันดับที่สามคือความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงของธนาคาร อันดับที่ดีที่สุดคือ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ และอันดับที่มีความสำคัญน้อยที่สุดคือ การได้รับคำแนะนำชักชวนจากเจ้าหน้าที่ธนาคาร

พฤติกรรมการใช้สินเชื่อจากธนาคารออมสินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองพบว่า กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินมากได้รับเงินกู้เฉลี่ยกองทุนละ 1.70 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้จากธนาคารอยู่ที่ร้อยละ 4.85 ชำระคืนเงินกู้เป็นรายปี วัตถุประสงค์การใช้จ่ายเงินทุนมีการนำเงินทุนไปให้สมาชิกกู้ยืมถึงร้อยละ 99.0 ที่เหลือนำไปฝากธนาคารเพื่อรับดอกเบี้ย

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ก่อนและหลังการใช้สินเชื่อพบว่า จำนวนคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไม่มีการเปลี่ยนแปลง จำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.3 เงินเพิ่มทุนระยะที่สองเพิ่มขึ้นร้อยละ 87.5 ส่วนเงินเพิ่มทุน AAA ลดลงร้อยละ 16.7 เงินสะสมจากผลกำไรของกองทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 60.0 เงินประกันความเสี่ยงสะสมเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.0 เงินออมสัจจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 50.0 เงินค่าหุ้นสมาชิกเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.0 รายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.4 และผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.0

กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินมาก มีความพึงพอใจในด้านผลิตภัณฑ์เป็นอันดับแรก ได้แก่ วงเงินที่ได้รับอนุมัติ ความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ และขั้นตอนในการขอสินเชื่อ รองลงมาคือ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ธนาคารออมสิน ด้านราคาและด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ

ผลการดำเนินงานหลังการใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทจากธนาคารออมสินสาขาแม่แตงของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้ง 29 กองทุน เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานหลังใช้บริการสินเชื่อพบว่าส่วนใหญ่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่เพิ่มขึ้น โดยในกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินมาก (1,200,001-3,000,000 บาท) มีอัตราการเพิ่มขึ้นของผลประกอบการโดยเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินปานกลาง (800,001-1,200,000 บาท) และกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินน้อย (400,000-800,000 บาท) เมื่อพิจารณาเฉพาะผลกำไรสุทธิจากการดำเนินงานพบว่ากลุ่ม

ที่ได้รับสินเชื่อบริษัทเงินมากมีอัตราค่าใ้เพิ่มขึ้นมากที่สุดร้อยละ 30.0 ส่วนกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อบริษัทเงินปานกลางและวงเงินน้อยมีอัตราค่าใ้เพิ่มขึ้นเท่ากันคือ ร้อยละ 16.67

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) จากการศึกษาพบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้สินเชื่อกับธนาคารออมสินอำเภอแม่แตงมีเพียง 29 กองทุน จาก 120 กองทุน ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อกับธนาคารมากที่สุดคือด้านวงเงินกู้และอัตราดอกเบี้ย ดังนั้นหากธนาคารต้องการสร้างแรงจูงใจให้กองทุนหมู่บ้านที่เหลืออยู่เข้ามาใช้สินเชื่อกับธนาคารก็ควรเพิ่มแรงจูงใจในด้านนี้ เช่น เพิ่มเพดานวงเงินกู้หรือลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

2) จากการศึกษาพบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ใช้สินเชื่อกับธนาคารออมสินให้ความสำคัญต่อบัญชีที่มีผลต่อการเลือกใช้สินเชื่อกับธนาคารด้านการได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ธนาคารน้อยที่สุด ดังนั้นหากธนาคารต้องการสร้างแรงจูงใจในการใช้บริการสินเชื่อของกองทุนธนาคารอาจเพิ่มการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อให้กองทุนได้รับข่าวสารและเข้าใจในตัวผลิตภัณฑ์สินเชื่อของธนาคารมากขึ้น เช่น การออกไปประชาสัมพันธ์ตามกองทุนต่างๆ ประชาสัมพันธ์และแจกใบปลิวแผ่นพับในที่ประชุมเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน โดยให้ประธานเครือข่ายเป็นตัวแทนช่วยประชาสัมพันธ์ได้อีกทางหนึ่ง

3) จากการศึกษาพบว่าวัตถุประสงค์การใช้เงินทุนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองส่วนใหญ่นำไปให้สมาชิกกู้ยืม และรายได้หลักของกองทุนมาจากการจัดเก็บรายได้จากดอกเบี้ยเงินกู้เพียงทางเดียว ซึ่งรายการชำระเงินกู้และดอกเบี้ยเกิดขึ้นเพียงปีละครั้ง ทำให้เกิดรายได้เพียงครั้งเดียวต่อรอบปี ดังนั้นหากกองทุนต้องการให้มีรายได้จากการประกอบการอย่างต่อเนื่องก็อาจจะแบ่งเงินทุนที่ได้รับใช้ในวัตถุประสงค์อื่นที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น การสร้างสาธารณูปโภคในหมู่บ้านและจัดเก็บรายได้จากผู้ใช้งานสาธารณูปโภคนั้น ก็จะทำให้เกิดรายได้หมุนเวียนภายในกองทุนมากขึ้น

4) จากการศึกษาพบว่ายังมีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองส่วนหนึ่ง ถึงแม้ว่าผลการดำเนินงานจะเกิดผลกำไร แต่การจัดสรรผลประโยชน์แก่สมาชิกจะทำการจัดสรรเฉพาะเงินเฉลี่ยคืนเพียงอย่างเดียว โดยมิได้มีการจัดสรรผลประโยชน์อื่นแก่สมาชิกและชุมชนด้วย ก่อให้เกิดการเหลื่อมล้ำในการจัดสรรผลประโยชน์ต่อสมาชิก ดังนั้นกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีผลประกอบการที่มีกำไรควรมีการจัดสรรสวัสดิการและผลประโยชน์อื่นแก่สมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน

5) จากการศึกษาพบว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตรและรับจ้างทั่วไป การประกอบอาชีพขึ้นกับฤดูกาล สมาชิกมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ทำให้ต้องการเงินทุนในการประกอบอาชีพและอุปโภคบริโภคอย่างต่อเนื่อง โดยบางคนอาจเป็นหนี้เพิ่มขึ้นหรือต่อเนื่องจนไม่สามารถปลดหนี้ได้ ดังนั้นกองทุนควรมีการให้

คำแนะนำในการใช้เงินทุนต่อสมาชิก หรืออาจให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาช่วยส่งเสริมในการพัฒนาอาชีพให้เกิดผลกำไรเพื่อการใช้บริการสินเชื่อที่มีประสิทธิภาพของสมาชิก

6) จากการศึกษาพบว่าอัตราการเปลี่ยนแปลงของเงินทุนที่ได้รับจากรัฐบาลหลังมีการใช้สินเชื่อจากธนาคารออมสิน มีอัตราการลดลง ดังนี้คือ กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินน้อย (400,000-800,000 บาท) ได้รับเงินทุนในระยะที่หนึ่งและสองลดลงร้อยละ 8.9 กลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินปานกลาง (800,001-1,200,000 บาท) ได้รับเงินทุนต่อยอด AAA ลดลงร้อยละ 20.0 และกลุ่มที่ได้รับวงเงินมาก (1,200,001-3,000,000 บาท) ได้รับเงินทุนต่อยอด AAA ลดลงร้อยละ 16.7 ทำให้เกิดความน่าสนใจในการศึกษาครั้งต่อไปถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่แท้จริงที่ทำให้เงินทุนที่ได้รับจากรัฐบาลลดลง

7) จากการศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการสินเชื่อจากธนาคารออมสินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่ากองทุนกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินน้อย (400,000-800,000 บาท) และกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินปานกลาง (800,001-1,200,000 บาท) มีความพึงพอใจที่สอดคล้องกันคือด้านผลิตภัณฑ์และด้านราคามากที่สุด ในส่วนของกลุ่มที่ได้รับสินเชื่อวงเงินมาก (1,200,001-3,000,000 บาท) มีความพึงพอใจด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ธนาคารออมสินมากที่สุด รองลงมาคือด้านผลิตภัณฑ์ โดยให้ความสนใจด้านราคาเป็นอันดับสุดท้าย ทำให้เกิดความน่าสนใจในการศึกษาครั้งต่อไปถึงปัจจัยที่แท้จริงที่ทำให้เกิดความพึงพอใจไม่สอดคล้องกัน